

Változó kormányzati ellenőrzés a helyi önkormányzatok működésében

Absztrakt

Előadó:

dr. Siket Judit

PhD hallgató

SZTE – ÁJTK

Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Konzulens:

dr. Józsa Zoltán

egyetemi docens

SZTE – ÁJTK

Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartája - A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről az 1997. évi XV. tv. rendelkezik - 8. Cikke a helyi önkormányzatok tevékenységének államigazgatási felügyeletével összefüggésben rögzíti az államigazgatási felügyeleti eljárásra vonatkozó alapvető elveket, amelyeket az azt aláíró államok magukra nézve kötelezőnek ismerték el.

Az előadás célkitűzése egyes európai államokban a felügyeleti jog tartalmi bemutatása. Az államok kiválasztását az határozza meg, hogy melyek azok az általános jegyek, amelyek az önkormányzati rendszert jellemzik.

E típusjegyek alapján kerül bemutatásra az angolszász, a francia, a német, a skandináv típusú önkormányzati szabályozás egy-egy példája, valamint a posztszocialista jogrendszerhez tartozó egy állam példája.

Az előadásban a rendszerek sajátosságainak bemutatása mellett indokolt kitérni azokra az állami beavatkozási lehetőségekre, amelyeket a Charta az állami felügyelet körében meghatároz. A célszerűségi felügyeletként a gyakorlatban érvényesülő megoldásokra úgyszintén szükséges utalni.

A Charta rögzíti az állami beavatkozás mértékére vonatkozóan a szükségesség és arányosság követelményét. Vizsgálódás tárgyát képezheti, hogy az egyes rendszerekben meglévő felügyeleti eszközök általában megfeleltethetők-e a követelmény maradéktalan érvényesüléséhez, a védendő érdek és az alkalmazott eszköz viszonyában.

A tartalmi kérdések elemzésekor egyrészt az alkotmányos rendelkezések, másrészt pedig a helyi önkormányzatra vonatkozó szabályok képezhetik a vizsgálódás alapját.

Az előadás hazai jogszabályi alapja: Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 34. cikk (4) bekezdése, amely rendelkezik arról, hogy a Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét. Az Alaptörvény a felügyeleti eszközöket és azok gyakorlását nem részletezi, a 31. cikk (3) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. VII. fejezetében - a helyi önkormányzatok és a központi állami szervek kapcsolata, a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete -, a 132. §-ban részletezi a törvényességi felügyelet eszközeit, azok terjedelmét.

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartája, mint kiindulási alap arra is lehetőséget biztosít, hogy betekintést nyerhessünk a Chartában meghatározott államigazgatási felügyelet más európai államokban megvalósult szabályozási rendszerébe is. Az 1997. évi XV. törvénnyel kihirdetett Charta 8. cikke képezi – az előző bekezdésben írtakon túl – még az előadás jogszabályi alapját.

Szeged, 2012. május